Gemeente Montfoort

RAADSVOORSTEL
ter besluitvorming in de raad

Zaaknummer	60166	Datum Raadsvergadering	31 oktober 2022
Onderwerp	Huis van Ervaring	Datum commissievergadering	18 oktober 2022
Portefeuillehouder	C. van Dalen		
Raadscommissie	Samenleving		

Voorstel
1. Het Huis van Ervaring te borgen door de Bibliotheek Het Groene Hart en de SWOM Montfoort hieraan samen invulling te laten geven conform de ambities, zoals beschreven in het borgingsvoorstel Huis van Ervaring (bijlage 1).

2. Subsidie te verstrekken voor de jaren 2023 t/m 2026 aan de Bibliotheek Het Groene Hart en de SWOM Montfoort voor de uitvoering van het Huis van Ervaring.

3. De structurele subsidie op te nemen in het subsidieoverzicht 2023.

Kernboodschap
Naar aanleiding van bestuurlijk overleg op 21 mei 2021 is door de provincie Utrecht een traject gestart om te komen tot een duurzaam toekomstbestendig concept voor het Huis van Ervaring in onze gemeente.

In een kerngroep bestaande uit de gemeente, SWOM Montfoort (hierna: SWOM), Bibliotheek Het Groene Hart (hierna: BHGH) en de provinciale ondersteuningsinstelling BiSC Utrecht (hierna: BiSC) is gekomen tot een gezamenlijk gedragen voorstel. Het borgingsvoorstel (bijlage 1) borgt de bibliotheek met welzijnsfunctie, het Huis van Ervaring, voor de komende jaren en beschrijft de toekomstige invulling van het Huis van Ervaring, inclusief een sluitende meerjarenbegroting binnen de gemeentelijke financiële kaders en een investeringsoverzicht. Dit is in lijn met de visie beschreven in het Raadsprogramma gemeente Montfoort 2022-2026, waarin staat dat het belangrijk is om ondersteuning te bieden in de zelfstandigheid van haar inwoners, en sluit aan op het coalitieakkoord Rutte IV, waarin is uitgesproken dat er in elke gemeente naar een toekomstgerichte openbare bibliotheekvoorziening wordt gestreefd.

Het document beschrijft ook welke aandachtspunten er zijn om verdere groei mogelijk te maken om de inwoners van Montfoort in de toekomst nog beter van dienst te zijn. Het belangrijkste aandacht-punt is verbetering van de huisvesting in Montfoort. Dit voorstel is positief ontvangen door de groep van politieke bestuurders in het traject. Deze groep van politieke bestuurders bestond uit betrokken portefeuillehoudende wethouders van de gemeenten Montfoort, Woerden en Oudewater en de betrokken gedeputeerde van de provincie Utrecht.

Dit borgingsvoorstel wordt nu ter vaststelling aan u voorgelegd. Bij dit voorstel ontvangt uw raad ter informatie de uitkomsten van het in 2022 aanvullende onderzoek dat MAD impact heeft uitgevoerd naar de mening van inwoners over bibliotheekdiensten in de gemeente Montfoort (bijlage 2, de gebruikte vragenlijst is bijgevoegd in bijlage 3). Dit is een aanvulling op de in 2021 verschenen evaluatie die MAD impact heeft uitgevoerd (bijlage 4).

Bijlage(n)

1. Voorstel traject borging Huis van Ervaring (borgingsvoorstel)
2. Uitkomsten enquête stem van de inwoner (2022)
3. Vragenlijst enquête onderzoek stem van de inwoner (2022)
4. Evaluatie MAD Impact Huis van Ervaring (2021)

Aanleiding
Tot eind 2015 beschikten Montfoort en Linschoten allebei over een openbare bibliotheekvoorziening. Die vestigingen verdwenen nadat de subsidie werd afgebouwd. In het hoofdlijnenakkoord 2018-2022 van het vorige college in onze gemeente stond opgenomen dat de bibliotheek weer terug zou komen in Montfoort en Linschoten als plaats om elkaar te ontmoeten. Uw raad heeft 28 oktober 2019 besloten tot de terugkeer van een openbare bibliotheekvoorziening met een welzijnsfunctie in de kernen Montfoort en Linschoten onder de naam Huis van Ervaring. Om dit te realiseren, is de gemeente een samenwerking aangegaan met de BHGH en de SWOM en heeft de 'Asschergelden' aangevraagd. Deze gelden zijn vanuit het Rijk verstrekt met als doel hiermee bij te dragen aan de eerste opstartkosten van de openbare bibliotheekvoorziening in de gemeente.

In 2020 werden de twee vestigingen van de openbare bibliotheekvoorziening met een welzijnsfunctie, onder de naam Huis van Ervaring, in Montfoort en Linschoten geopend. In 2021 vond de evaluatie plaats van het Huis van Ervaring, die het beeld bevestigde dat deze openbare bibliotheekvoorziening inclusief welzijnsfunctie potentie heeft, en de lokale partners enthousiast zijn over het concept. Hierop begrootten wij middelen voor het Huis van Ervaring in de komende jaren (2023-2026). De gemeente-raad besloot in mei 2021 om de opbouwfase voor het Huis van Ervaring met een jaar te verlengen en medio 2022 definitief te beslissen over de structurele inbedding van het Huis van Ervaring. Dit omdat er door Covid-19 sprake was van langdurige verplichte sluiting en uitstel van activiteiten en het daardoor niet mogelijk bleek om de pilot volwaardig te evalueren. Na deze verlenging is er een nieuwe enquête uitgevoerd, zie bijlage 2, waaruit blijkt dat de openbare bibliotheekvoorziening, inclusief welzijnsfunctie, als een toegevoegde waarde wordt ervaren door de inwoners van de gemeente Montfoort. Met de borging van de financiën en het aanstellen van een procesbegeleider door de provincie Utrecht zijn gemeente Montfoort, BHGH, SWOM en BiSC over de toekomstige invulling van het Huis van Ervaring gaan nadenken. Het borgingsvoorstel (bijlage 1) is de uitkomst van dit traject.

Gewenst resultaat
Met dit voorstel geven wij invulling aan de geformuleerde ambities. Het Huis van Ervaring omvat een openbare bibliotheekfunctie die alles biedt dat van een bibliotheekvoorziening verwacht mag worden, ook met het oog op de digitalisering van de samenleving, waaronder het ondersteunen van een geletterde samenleving, participatie in de informatiesamenleving en een leven lang ontwikkelen. Daarnaast is er een welzijnsfunctie die bijdraagt het kunnen (blijven) deelnemen aan de (digitale) maatschappij, en een platformfunctie die lokale initiatieven faciliteert en inwoners ondersteunt in het ontwikkelen en toepassen van zelfstandigheid en zelfredzaamheid, nu en in de toekomst. We werken stapsgewijs toe naar twee volwaardige bibliotheekvoorzieningen, in elke kern één. Waar veel gemeenten worstelen met een bibliotheekvoorziening die wel de klassieke bibliotheekfunctie (boeken, collectie) heeft, maar een beperkte maatschappelijk-educatieve functie (Programma's en activiteiten op het gebied van lesbevordering, (digi-)taal basisvaardigheden en een leven lang leren), ontbreekt het nu bij Huis van Ervaring juist nog aan een volwaardige bibliotheekcollectie (klassieke functie). Ondanks dat er onvoldoende investeringsbudget is opgenomen in het financiële kader van de gemeente voor een complete startcollectie kan met dit voorstel wel stapsgewijs gebouwd gaan worden aan een volwaardige openbare bibliotheekcollectie voor de inwoners van de gemeente Montfoort.

In het borgingsvoorstel treft u 32 activiteiten aan op de domeinen lezen & schrijven (taal), rekenen & financiën, digitaal, werken, zorg & welzijn en partners die het Huis van Ervaring wil gaan aanbieden. Daarbij blijven huidige activiteiten van het Huis van Ervaring behouden en krijgen nieuwe activiteiten een plek. Het streven is dat beide locaties van het Huis van Ervaring ruime openingstijden (5-6 dagen per week) kennen en de vrijwilligers in hun werk goed worden ondersteund.

Zowel De BHGH als de SWOM zijn organisaties waar veel vrijwilligers actief zijn. Zo waren er in 2020 bij BHGH 187 vrijwilligers actief. Naast ruime openingstijden en een stevige bibliotheekvoorziening zou het wat ons college betreft wenselijk zijn om op korte termijn te investeren in de inrichting in Linschoten. In deze punten voorziet dit voorstel.

Argumenten / Toelichting
Het borgingvoorstel voldoet aan de doelstelling van de gemeente om mensen te ondersteunen in hun zelfstandigheid. Het Huis van Ervaring levert een bijdrage aan de maatschappelijke opgaven rondom, onder meer, laaggeletterdheid, digitale vaardigheden, eenzaamheid en schulden. Aan deze maatschappelijke opgaven kan met een geborgd Huis van Ervaring een wezenlijke bijdrage voor de inwoners van de gemeente Montfoort. Dit levert mogelijkheden aan de inwoners van Montfoort om volwaardig in de samenleving te kunnen functioneren. Alle activiteiten die het aanbiedt inwoners ondersteunen waar nodig, om hen de mogelijkheid te bieden hun kennis te vergroten en om bij te dragen aan de individuele ontwikkeling. Zo wil het Huis van Ervaring bijvoorbeeld inwoners ondersteunen bij het invullen van de belastingaangifte, of (wanneer dit mogelijk is) inwoners dit leren zelfstandig in te vullen. De ambitie is ook om intensiever te gaan samenwerken met samenwerkingspartners om van het Huis van Ervaring een succes te maken. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de preventiegerichte activiteiten op het gebied laaggeletterdheid, digitale vaardigheden, eenzaamheid en schulden. Er is specifiek aandacht voor bijvoorbeeld eenzame inwoners (denk aan inloopspreekuren, koffiemomenten met bespreking actualiteit), laaggeletterden (denk aan taalgroepen, ondersteuning bij belastingaangifte) en leesvaardigheden van kinderen (denk aan voorleesactiviteiten en Boekstart collectie en programma). Het Huis van Ervaring wil in de komende jaren intensiever samenwerken met samenwerkingspartners om van het Huis van Ervaring een succes te maken.

Kanttekeningen en alternatieven
De huidige huisvesting in Montfoort schiet nu nog tekort voor de doelen die zijn beschreven in de borgingsvoorstel. De belangrijkste prioriteit bij de doorontwikkeling van het Huis van Ervaring heeft dus het realiseren van de verbeterde huisvesting voor de locatie in Montfoort. Deze prioritering wordt gedeeld door zowel de gemeente als de BHGH en de SWOM. Dit zal de ruimte bieden om daarna stappen te maken richting een volwaardige bibliotheekcollectie.

Financiën
Met dit voorstel dragen we €226.327 (2023), €231.102 (2024), €231.102 (2025), €231.102 (2026) bij als gemeente aan het Huis van Ervaring. Het Huis van Ervaring kan, naast eigen inkomsten wanneer het is geborgd, inspelen op landelijke ontwikkelingen die financiële mogelijkheden bieden. De aangekondigde extra Rijksgelden voor onder meer het bibliotheekstelsel, zie coalitieakkoord van Rutte-IV (p.29), kunnen het Huis van Ervaring helpen. Hierbij helpt het dat de BHGH onderdeel is van het openbare bibliotheekstelsel, omdat de BHGH voldoet aan de eisen die de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen aan bibliotheekvoorzieningen stelt. In het voorstel is aangegeven waar eventuele aanvullende rijksgelden voor zullen worden ingezet, namelijk aan het realiseren van een volwaardige (jeugd)boekencollectie en de verbetering van de huisvesting in Montfoort. Staatssecretaris Uslu (Cultuur en Media) heeft aangekondigd op Prinsjesdag inzicht te geven in hoeveel geld er extra komt voor het bibliotheekstelsel (vanaf 2023). Daarnaast is er in 2023 een eenmalige bijdrage mogelijk via de zogeheten gelden voor het Nationaal Programma Onderwijs. Deze bijdrage van € 10.000,- zet het Huis van Ervaring als extra investering in voor de jeugdboekencollectie. Ook zijn gemeenten per 2023 verantwoordelijk voor de financiering van Informatiepunten Digitale Overheid (IDO's), waarvoor de gemeente Montfoort ongeveer een bijdrage van €11.534 voor zal krijgen uitgaande van €0,83 Rijksfinanciering per inwoner.

Juridische gevolgen
Wanneer uw Raad instemt met het borgingsvoorstel, zal de gemeente Montfoort een subsidie gaan verstrekken voor de komende jaren (2023 t/m 2026) aan de BHGH en de SWOM, de huidige uitvoerders van het Huis van Ervaring. Deze subsidie direct verstrekken is mogelijk op voorwaarde dat de gemeente een rechtsgeldige subsidierelatie aangaat. De gemeente Montfoort zal conform de Algemene wet bestuursrecht (Awb), Algemene subsidieverordening (ASV) een subsidie verlenen, waarbij geen (aanbestedingsrechtelijke) overeenkomst ('overheidsopdracht') hoeft te worden gesloten.

Planning en aanpak
Zie hiervoor het borgingsvoorstel (bijlage 1).

Communicatie / Participatie
Indien uw raad akkoord gaat met het onderhavige borgingsvoorstel, zullen samenwerkingspartners de BHGH en de SWOM hun onderlinge samenwerkingsovereenkomst rondom de uitvoering van het Huis van Ervaring vernieuwen. Naast in de gemeente Montfoort is de BHGH ook actief in gemeenten Woerden en Oudewater. De BHGH heeft op dit moment een samenwerkingsovereenkomst met gemeenten Woerden en Oudewa-ter. Deze twee gemeenten, en de gemeente Montfoort, leggen met de BHGH hun afspraken (opnieuw) vast voor de periode vanaf 1 januari 2023 in een samenwerkingsovereenkomst. Daarnaast stellen partijen voor dat op structurele basis (bestuurlijke) overleggen plaatsvinden tussen de gemeente Montfoort, de BHGH en de SWOM over het Huis van Ervaring. In dit overleg zullen de BHGH en de SWOM aangeven wat de voortgang is in het Huis van Ervaring. De huisvesting zal daarbij de komende tijd met nadruk een terugkerend thema zijn.

Relatie met duurzaamheid / Maatschappelijk verantwoord ondernemen
Het Huis van Ervaring levert een bijdrage aan het behandelen van maatschappelijke opgaven. Hieronder valt bijvoorbeeld het ondersteunen van mensen die laaggeletterd zijn, hun digitale vaardigheden willen uitbreiden, hulp nodig hebben bij het invullen van documenten en/of eenzaamheid ervaren.

Toets inclusiviteit
In het borgingsvoorstel is expliciet opgenomen dat er binnen het Huis van Ervaring specifieke aandacht is het ondersteunen van mensen zodat zij kunnen participeren in de samenleving. Voor een uitgebreide toelichting zie Argumenten/Toelichting.

Tot Slot

Met het borgingsvoorstel werken we voor onze inwoners gestaag toe naar steeds meer volwaardig worden bibliotheekvoorzieningen op centrale plekken in Montfoort en Linschoten. Er is daarbij sprake van groei: groei in de bibliotheekcollectie, uitbreiding qua (welzijns)activiteiten en investeringen in de inrichting. Met deze groei is een solide basis voor het Huis van Ervaring in de vorm van een structurele voorziening gelegd.

Montfoort, 4 oktober 2022

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN MONTFOORT,

de secretaris,	de burgemeester,
M.H. van der Veer	mr. P.J. van Hartskamp-de Jong

Gemeente Montfoort

RAADSBESLUIT

In de openbare vergadering van 31 oktober 2022 heeft de gemeenteraad besloten:

1. Het Huis van Ervaring te borgen door de Bibliotheek Het Groene Hart en de SWOM Montfoort hieraan samen invulling te laten geven conform de ambities, zoals beschreven in het borgingsvoorstel Huis van Ervaring (bijlage 1).

2. Subsidie te verstrekken voor de jaren 2023 t/m 2026 aan de Bibliotheek Het Groene Hart en de SWOM Montfoort voor de uitvoering van het Huis van Ervaring.

3. De structurele subsidie op te nemen in het subsidieoverzicht 2023.

de griffier, de voorzitter,

S. Meijer mr. P.J. van Hartskamp-de Jong

Gemeente Montfoort | Kasteelplein 5 | 3417 JG Montfoort
Postbus 41 | 3417 ZG Montfoort | T 0348-476400 | info@montfoort.nl
www.montfoort.nl